

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

§. III. Unde sumantur aliæ præsumptiones non violentæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

centetur plena, perfecta, & liquida probatio, modò per contrariam probationem non fuerit improbata. Utrum autem ferri possit sententia, dependenter à sola præsumptione hominis, Judicis arbitrio relinquitur, uti mox dicitur.

§. II.

De variis causis, indiciis, seu conjecturis, ex quibus oriuntur ac desumuntur præsumptiones. Et quam vim probationis habeant?

EX vehementi & violenta præsumptione, sive ab adversa parte allegata ea manifestata sit, sive non, sed aliunde in judicio manifestata sit absque alia probatione, procedere potest Judex ad sententiam definitivam etiam condemnatoriam; non tantùm si agatur civiliter, sed etiam in causis criminalibus, non tantùm ad pœnam extraordinariam infligendam, sed etiam ad pœnam ordinariam in criminibus occultis, & quæ sunt difficilis probationis, uti habetur *ex c. Afferte 2. ex c. Liferis 12. Et ex c. Tertio 13. h. t. ne sapius ex defectu probationis alterius jus alteri pereat, aut crimina impunita maneant.*

§. III.

Vnde sumantur alia præsumptiones non violentæ?

Primò quòd in delictis commissis, in dubio v. g. præsumaturs dolus, *ex c. Sicut 1. h. t. pater, qui enim noxius, est alteri, quòd malo animo hoc fecerit, facillè præsumitur, nisi contrarium probetur, vel alia validior præsumptio prævaleat, per quam prior elidatur. Uti patet ex L. 1. Cod. ad leg. Cornel. de sicar.*

Non tamen præsumptio hæc sufficit, quæ est ad solum conatum criminis, certum non secuto, saltem juxta receptam praxim & consuetudinem, quæ nisi effectus sequatur, conatum solum ordinari pœnâ, quâ crimen tale puniri solet, non punit, nisi lex expressa etiam hoc precipiat, aut crimen sit valde atroc, & actus valde propinquus effectui pro-

Secundò præsumitur ex bona conversatione in adolescentia, eadem etiam in virili ætate & senectute *c. Ex fratre h. t. Et ex c. Cum in juvenute 15. etiam Et juxta illud proverbiorum 22. Adhuc juxta viam suam etiam cum senectute recedet ab ea, & univèrsim ex prætorio rei statu sæpè præsumitur de futuro prout habetur *in c. Scribam 9. h. t. (ubi temporis usu necessariò vel veri iuris immutetur)* & ex præterito de præterito prout *Glossa colligit in c. Scribam 1. ex prius datis & neglectis &c. quæ tamen præsumptiones sæpius fallunt, luxuriosus Angelicus juvennis senibus sathanicus 1. annis.**

Tertiò præsumitur contra illum, qui declinat judicium, & præsumitur pro illi qui se offert judicio, prout constat *ex c. Nullus 4. hoc titulo, (sicut enim illi qui pro mere judicatur conscientia mala, in conscientia, bonâ gaudere videtur) (suggerimen, sive post, sive ante inquisitionem accusationem, metu tamen hujus factum nec semiplenam probatione facit, sed levè tantùm suspicionem, cum magis præsumi debeat fugisse, ad declinandum modicam gravem judicalem processum, quàm de conscientiam criminis, nisi fuga ipsa præcificum delictum in tali persona esset, ut fugit in milite, aut fuga fieret ex publico*

care ere, eum hujus effractione, quæ fuga iudicia criminis facit, saltem ad gravio- rem torcuram, & propter violatam publicam custodiam, penâ dignum faciat taliter fugientem.

Quod qui ex duobus sibi objectis unum tantum negat, præsumitur alterum tacite fateri *c. Nonne 5. h. t.* quia in tali casu, in quo potest contradicendo impedire actum, taciturnitas pro confessione habetur, ex præsumptione scilicet juris, quæ sæpius fallit, & vix locum habet, nisi circumstantiæ bene expendantur.

Quod V. carius præsumitur, ea scire, quæ in Vicinia facta sunt *c. Quosdam 7. h. t.* si tamen facta talia sint, quæ sunt, communiter nota in tali loco, aut teneatur de his ex officio inquirere in facta vicinæ; in aliis enim casibus regulariter ignorantia facti præsumitur, donec scientia probetur.

§. IV.

An, & quâ ratione quilibet præsumatur bonus, vel idoneus ad beneficium, officium, vel actum aliquem?

Generalis quidem regula est; quod quilibet præsumatur bonus, vel idoneus ad officium, beneficium, vel actum aliquem, nisi contrarium probetur *c. Dudum 16. h. t. c. Vnico de seruit. in ordin. facien.* Si qualitates, de quibus præsumitur, sint intrinsecæ, seu naturales, non autem si sint merè extrinsecæ, & accidentales, quales sunt studuisse in Academia; esse Doctorem, vel Graduatam, quæ probari debent; & quamvis de intrinsecis etiam qualitatibus morum integritate legitimis natalibus &c. promo-

vens inquirere debeat, sic tamen præsumptio pro talibus qualitatibus, si post inquisitionem nullus defectus appareat, quæ habitas facilius etiam præsumitur in jam promoti, quàm in promovendo. Sunt tamen regulæ hujus generalis multæ limitationes, ita ut vera sit illa regula, si in nullius tertii præjudicium vergat illa præsumptio; vel si ipsi, pro quo præsumitur, ex tali præsumptione præjudicium aliquod oriatur, & nisi agatur de salute aut utilitate animæ, ubi melius est, præsumere delictum, quàm non præsumere delictum, aut præcedentes conjecturæ de dolo præsumere velint, aut de justitiâ actûs facti, præcisè præsumptio fiat ex honestate, & prudentia personæ agentis.

§. V.

An, & quâ ratione probari possit matrimonium per præsumptiones, seu conjecturas?

Matrimonium quamvis per solum instrumentum super dote, aut donatione propter nuptias confectum probari non possit, nec per id solum, quod vir & mulier in instrumento se conjuges nominent, nec per solam diuturnam cohabitationem, vel congestationem annuli, nec per solam famam, seu communem opinionem vicinæ habentis illo, pro conjugibus, &c. simul tamen junctæ hæc omnia sufficienter animum Iudicis informare possunt, ad sententiam ferendam pro valore Matrimonii *c. Illud 11. h. t.* Cum hæc omnia fieri possint, non principaliter ad constituendum Matrimonium, sed ex alio fine. Satis tamen his omnibus præsumptionibus videtur

Uu 3 cavisse